

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra severoamerických studií

Bakalářská práce

2023

Vojtěch Kaiser

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra severoamerických studií

**Dopady útoku na Pearl Harbor na japonské Američany
v USA**

Bakalářská práce

Autor práce: Vojtěch Kaiser

Studijní program: Teritoriální studia

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Pondělíček, Ph.D.

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 3. května 2023

Vojtěch Kaiser

Bibliografický záznam

KAISER, Vojtěch. *Dopady útoku na Pearl Harbor na japonské Američany v USA*. Praha, 2023. 34 s. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií, Katedra severoamerických studií. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Jiří Pondělíček, Ph.D.

Rozsah práce: 65 441 znaků

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá dopady japonského útoku na Pearl Harbor na japonské Američany žijící v USA v období druhé světové války. Cílem práce je analyzovat jednotlivé aspekty, které po útoku na Pearl Harbor vedly až k plošné internaci japonských Američanů. K dosažení tohoto cíle je v úvodní části práce stručně zmíněn historický kontext americko-japonských vztahů, následuje analýza veřejného mínění americké společnosti vůči japonským Američanům a otázce jejich internace. Dále je v práci rozebráno Výkonné nařízení 9066 a s ním spojené procesy vedoucí k relokaci do internačních táborů. V druhé polovině práce jsou analyzovány výjimky z internace v podobě japonských Američanů žijících na Havaji a jejich službě v armádě. Pro lepší pochopení dopadů Pearl Harboru na japonské Američany jsou tyto dopady v poslední kapitole práce komparovány s dopady na německé Američany, kteří byli v kontextu druhé světové války i v kontextu veřejné diskuze v USA druhou nejvíce signifikantní skupinou přistěhovalců.

Abstract

This bachelor's thesis deals with the impacts of the Japanese attack on Pearl Harbor on Japanese Americans living in the United States during World War II. The aim of the thesis is to analyze the individual aspects that led to the widespread internment of Japanese Americans after the attack on Pearl Harbor. To achieve this goal, the historical context of American-Japanese relations is briefly mentioned in the introductory part of the thesis, followed by an analysis of the public opinion of American society towards Japanese Americans and the issue of their internment. The thesis also discusses Executive Order 9066 and related processes leading to relocation to internment camps. In the second half of the thesis, exceptions to internment in the form of Japanese Americans living in Hawaii and their service in the U.S. Army are analyzed. For a better understanding of the effects of Pearl Harbor on Japanese Americans, these effects are compared in the last chapter of the thesis with the effects on German Americans, who were the second most significant group of immigrants in the context of the Second World War and in the context of public discussion in the U.S.

Klíčová slova

Japonští Američané, Pearl Harbor, druhá světová válka, Výkonné nařízení 9066, internační tábory, japonští Američané v armádě

Keywords

Japanese Americans, Pearl Harbor, World War II, Executive Order 9066, relocation centers, Japanese Americans in the U.S. Army

Title

Impacts of the Pearl Harbor Attack on the Japanese Americans in the USA

Obsah

Úvod	1
1. Historický kontext americko-japonských vztahů	2
1.1 Day of Infamy	3
2. Američané japonského původu v USA	4
2.1 Veřejné mínění	6
2.2 Výkonné nařízení 9066	7
3. Relokace do internačních táborů	10
3.1 Veřejné prohlášení č. 1	10
3.1.1 Dobrovolná relokace	11
3.2 Veřejné prohlášení č. 4	12
3.3 Vznik a role WCCA a WRA	12
3.3.1 WCAA	13
3.3.2 WRA	14
3.4 Plánování a výstavba internačních táborů	14
3.4.1 Geografická a demografická hlediska výstavby	15
3.4.2 Technická hlediska výstavby	15
4. Výjimky v internaci japonských Američanů	16
4.1 Havaj	16
4.2 Služba v armádě	19
4.2.1 Hung Wai Ching a vznik Varsity Victory Volunteers	21
4.2.2 442nd Regimental Combat Team	22
5. Komparace s dopady na německé přistěhovalce	24
Závěr	27
Summary	30
Použitá literatura	33

Úvod

Šokující japonský útok na americkou námořní základnu Pearl Harbor na Havajských ostrovech ze 7. prosince 1941 zapříčinil nejen přímý vstup USA do druhé světové války a ukončení politiky izolacionalismu, ale otevřel také otázku vypořádání se s nyní „znepřátelenými“ desítkami tisíc japonských přistěhovalců a jejich potomků žijících ve Spojených státech.

Cílem této práce je analyzovat jednotlivé dopady útoku na Pearl Harbor na japonské Američany v USA a dojít tak ke zjištění, jakým způsobem tyto dopady přispěly k bezprecedentní odezvě v podobě plošné relokační japonských Američanů do internačních táborů až do konce trvání druhé světové války. Zároveň je cílem zasadit tyto dopady do kontextu a dojít tak k závěru, zda byly aplikovatelné na všechny japonské Američany bez rozdílu a zjistit, jak si stály v porovnání s dopady na jiné „znepřátelené“ přistěhovalce v podobě německých Američanů.

Téma své bakalářské práce jsem si zvolil zejména kvůli mému zájmu o severoamerické teritorium v rámci studia Teritoriálních studií a také kvůli vlastnímu přesvědčení, že tato temná kapitola amerických dějin není v evropském (potažmo přímo v českém) prostředí dostatečně akcentována. V neposlední řadě hrálo roli při výběru tématu práce i to, že se mi nepodařilo dohledat žádnou jinou bakalářskou práci s podobným zaměřením, a proto věřím, že by moje práce mohla přinést nové informace a ucelený obraz situace japonských Američanů po útoku na Pearl Harbor.

Práce je koncipována chronologicky a je rozčleněna do pěti hlavní kapitol, úvodu a závěru. První kapitola stručně nastiňuje vývoj americko-japonských vztahů před útokem na Pearl Harbor, což je nezbytné pro pochopení situace japonských Američanů v USA a dopadů tohoto útoku na ně. Druhá kapitola se zabývá již samotnými japonskými Američany. Stručnou historií jejich migrace do USA, jejich počtem, geografickým rozmístěním a otázkou příslušnosti ke generaci Issei, Nisei či Sansei. Součástí této kapitoly je i analýza veřejného mínění americké společnosti ohledně japonských Američanů a jejich následné internace. Následuje analýza Veřejného prohlášení č. 9066, které bylo nejvíce stěžejním dokumentem ovlivňujícím japonské Američany po útoku na Pearl Harbor. Ve třetí kapitole následuje rozbor dalších souvisejících federálních prohlášení a procesů vedoucích až k relokační japonských Američanů do internačních táborů. Čtvrtá kapitola se

zabývá výjimkami v interaci, které se týkaly japonských Američanů žijících na Havaji a od počátku roku 1943 také japonských Američanů sloužících v armádě. Tyto výjimky jsou důležité pro pochopení celkového kontextu internace. Ke stejnému účelu slouží i patá kapitola, která se zabývá komparací dopadů Pearl Harboru na japonské Američany a německé Američany, kteří byli v kontextu druhé světové války i v kontextu veřejné diskuze v USA druhou nejvíce signifikantní skupinou přistěhovalců, avšak v jejich případě nedošlo k plošné internaci jako v případě japonských Američanů.

K dosažení vytyčeného cíle je v práci využita primárně sekundární literatura. Nejvýznamnějším zdrojem pro tuto práci byla publikace s názvem *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*, která vznikla pod záštitou amerického Ministerstva vnitra. Zároveň nechybí ani využití primárních zdrojů. Například originální znění Výkonného nařízení č. 9066 či průzkumy veřejného mínění American Institute of Public Opinion z let 1939 až 1942.

1. Historický kontext americko-japonských vztahů

V této kapitole bych se chtěl zaměřit na stručný rozbor americko-japonských vztahů v období několika let předcházejících útoku na Pearl Harbor. Pochopení vývoje americko-japonských vztahů v tomto období je, dle mého názoru, klíčové pro následné lepší porozumění hlavnímu tématu této bakalářské práce. Životy japonských Američanů v USA a reakce americké veřejnosti na tuto skupinu obyvatel byly totiž ve značné míře ovlivněny právě tím, jak se postupně vyvíjely předválečné americko-japonské vztahy až do jejich maximální eskalace v podobě útoku na Pearl Harbor.

Napětí v americko-japonských vztazích začalo gradovat již několik let před útokem na Pearl Harbor. Situace se zdramatizovala s počátkem japonské invaze do Mandžuska v roce 1931, která následně vedla k druhé čínsko-japonské válce v roce 1937. Když se Japonsko oficiálně přidalo k ose Berlín – Řím, vznikla v roce 1940 na základě Paktu tří osa Berlín – Řím – Tokio. Již probíhající válka na Starém kontinentu hrála Japoncům strategicky do karet, jelikož jim umožnila ovládnout evropské koloniální državy, například francouzskou Indočínu či britskou Malajsii a Singapur. Právě v reakci na japonskou okupaci Indočíny v roce 1941 USA zmrazily veškeré japonské finanční prostředky

v amerických bankách, uzavřely americké přístavy japonským lodím a především přerušily dodávky ropy. To byl pro Japonské císařství kritický problém, jelikož bylo na importu americké ropy závislé z 80 %.¹ USA následně s Japonskem přerušily prakticky veškeré zbývající finanční a obchodní styky a vzhledem k tomu, že tento stav byl pro Japonce dlouhodobě neudržitelný, tak jim zůstaly na výběr v zásadě pouze dvě varianty řešení tohoto sporu. Buď mohli vést diplomatická jednání a doufat v normalizaci vzájemných vztahů, nebo se mohli pokusit překvapivým útokem vyřadit americké pacifické loďstvo a tím přimět USA vyjednávat pod japonskou taktovkou.

Japonci se rozhodli pro druhou variantu, avšak namísto vyřazení USA z války v Pacifiku naopak sami vyprovokovali válku, která nedopadla vůbec podle jejich původně zamýšlených představ, byť obrovské lidské, finanční i materiální ztráty utrpěly obě válčící strany. Je však důležité zdůraznit, že Japonci se do situace, kdy si nevyhnutelně museli vybrat buď diplomatické, nebo válečné řešení, dostali zcela vlastním přičiněním. Americké ropné embargo a další sankce nelze chápat jako ospravedlnění pro japonský útok na Pearl Harbor. Celková eskalace napětí v Pacifiku pramenila ve své podstatě původně z japonských koloniálních nároků a byli to zejména Japonci, kteří svými kroky určovali potenciální budoucí vývoj situace. Toto tvrzení lze považovat za platné až do června 1942, kdy došlo ke klíčové bitvě u Midway, po níž iniciativu ve válce v Tichomoří bezprostředně převzali Američané.

1.1 Day of Infamy

Japonský útok na Pearl Harbor americkou veřejnost i politické představitele naprosto šokoval. Američané, do té doby vyznávající politiku izolacionalismu a chránění dvěma světovými oceány, se zdáli být nedotknutelní. Společný cíl nevstupovat do války dokonce v určitých sférách odstranil i věčnou rivalitu mezi demokraty a republikány, což lze demonstrovat na příkladu izolacionistického hnutí „America First“, jehož členy byly představitelé obou politických táborů.² Zkrátka nezáleželo na politických názorech, důležitá byla společná myšlenka izolacionalismu a distancování se od války v Evropě, která sice již probíhala přes dva roky, ale až do okamžiku útoku na Pearl Harbor se

¹ „Pearl Harbor attack“, Encyclopedia Britannica, naposledy upravené 30. listopadu 2020, <https://www.britannica.com/event/Pearl-Harbor-attack> (staženo 12. dubna 2021).

² Craig Shirley a Scott Mauer, „The attack on Pearl Harbor united Americans like no other event in our history“, *The Washington Post*, 7. prosince 2016, <https://www.washingtonpost.com/posteverything/wp/2016/12/07/the-attack-on-pearl-harbor-united-americans-like-no-other-event-in-our-history/> (staženo 12. dubna 2021).

v podstatě nejednalo o válku světovou. Proto do ní Američané nechtěli přímo vstupovat, dokud to nebylo nezbytně nutné.

To se ale změnilo právě „dnem hanby“, jak 7. prosinec 1941 nazval tehdejší americký prezident Franklin Delano Roosevelt. Učinil tak ve svém slavném projevu den po útoku na Pearl Harbor, 8. prosince 1941, krátce před tím, než Kongres Spojených států amerických téměř jednomyslně konstatoval vyhlášení války Japonskému císařství. Stejně jako v otázce předválečného izolacionalismu, tak i v otázce vyhlášení války šla politická rivalita demokratů a republikánů stranou, což dokazoval například Wendell Willkie, republikánský protikandidát F.D. Roosevelta v posledních prezidentských volbách v roce 1940, který veřejně podpořil vstup USA do války.³

2. Američané japonského původu v USA

Pro pochopení problematiky japonského přistěhovalectví do USA je hned v úvodu klíčové zmínit tři termíny: Issei, Nisei a Sansei.⁴ Jedná se o pojmy označující příslušnost Japonců k první, druhé či třetí generaci přistěhovalců. Z celkového počtu Japonců na území USA byla nejpočetněji zastoupena generace Nisei a to zhruba 80 000 lidmi.⁵ Jelikož Spojené státy vyznávají právní zásadu *ius soli* („právo místa“), členové druhé a třetí generace narození v USA již disponovali americkým občanstvím, zatímco členové první generace měli stále jen občanství japonské. Proto se v následujících řádcích vyskytují různá označení pro tyto tři generace, jelikož je z mého pohledu téměř nemožné je jakkoliv správně souhrnně označit vzhledem k tomu, že někteří měli japonské občanství, jiní americké, někteří byli přistěhovalci a další se na území USA již narodili, tudíž je nelze považovat za přistěhovalce, přestože stále žili v rámci japonské komunity. Nicméně v anglické literatuře je nejrozšířenější označení „Japan Americans“, což v doslovném překladu znamená „japonští Američané“. Tento termín je tedy použit v drtivé většině případů v této bakalářské práci, avšak vzhledem k výše uvedené problematice je potřeba ho vnímat s rezervou.

Japonský útok na Pearl Harbor vyvolal v Američanech strach a xenofobní tendence, které byly směřovány primárně na komunitu japonských přistěhovalců v USA, ale

³ Ibid.

⁴ Marshall Sumida a Paul Nagano, „Review, Resolve and Redress of the Internment of Japanese Americans During World War II“, *American Baptist Quarterly* 13, č. 1 (1994): 82.

⁵ „Japanese American internment“, *Encyclopedia Britannica*.

vzhledem k celkovému kontextu druhé světové války byly v menší míře směřovány i na komunity přistěhovalců z Německa a Itálie (viz kapitola *Komparace s dopady na německé přistěhovalce*). Japonští přistěhovalci však byli nejvýraznějším cílem hned z několika důvodů.

Za prvé, poměrně razantní reakce americké veřejnosti vůči japonským Američanům nebyla pouze následkem útoku na Pearl Harbor a nepřišla ze dne na den, nýbrž měla svoje historické kořeny již v druhé polovině 19. století, kdy ve znatelné míře započala migrace z Asie do Spojených států. Zprvu se jednalo o přistěhovalce z Číny, kteří byli vítáni v rámci ekonomického boomu způsobeného zlatou horečkou v Kalifornii. Brzy poté se však začaly ze strany bílých Američanů, kteří se cítili ekonomicky vykořisťováni levnou pracovní silou, rozšiřovat rasové předsudky a vznikla jakási ideologie asijské rasové méněcennosti. Tento odpor vůči přistěhovalcům z Číny vyústil jednak v Chinese Exclusion Act z roku 1882 a jednak předznamenal chování americké společnosti vůči narůstajícímu počtu přistěhovalců z Japonska, který vygradoval na počátku 20. století. V téže době došlo i k nárůstu protijaponského citění, což se projevilo například na vzniku organizace Asiatic Exclusion League, jejíž název vypovídá sám za sebe. Docházelo taktéž ke snahám o rasovou segregaci v rámci školství a japonským přistěhovalcům se nevyhnuly ani násilné útoky na jejich podniky či přímo na ně samotné.⁶

Za druhé, japonští Američané byli v době druhé světové války nejmenší skupinou přistěhovalců ze všech tří hlavních znepřátelených zemí, tedy Německa, Itálie a samozřejmě Japonska. Při sčítání lidu v roce 1940 vyšlo najevo, že na kontinentálním území USA žije přes 126 tisíc japonských přistěhovalců, z čehož jich téměř 100 tisíc sídlilo v Kalifornii a necelých 15 tisíc ve státě Washingtonu.⁷ Jejich počet tak byl úplně prvotním faktorem, který předurčoval potenciální možnost jejich internace vzhledem k souvisejícím ekonomickým a logistickým aspektům takovéto operace. Počet a s ním související aspekty naopak byly jednou z překážek v otázce plošné relokace německých a italských přistěhovalců a též japonských přistěhovalců na Havaji, o kterých pojednává kapitola *Výjimky v internaci japonských Američanů*.

⁶ National Park Service a U. S. Department of the Interior, *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study* (CreateSpace Independent Publishing Platform, 2014), 9-10.

⁷ „1940 Census of Population: Characteristics of the Nonwhite Population by Race“, United States Census Bureau, naposledy upravené 11. ledna 2018, <https://www.census.gov/library/publications/1943/dec/population-nonwhite.html> (staženo 31. července 2021).

Se zmíněným geografickým rozmístěním souvisí třetí důvod, proč se Američané tak strachovali z japonské komunity. Právě vysoká koncentrace Japonců či jejich potomků, kteří již disponovali americkým občanstvím, na západním pobřeží USA představovala potenciálně velké riziko pro národní bezpečnost během války v Pacifiku vzhledem k možnosti sabotáže, špionáže či jakékoliv jiné další formy spolupráce s Japonským císařstvím. Je však potřeba zmínit, že se jednalo především o strach v řadách široké veřejnosti, médií a lokálních politiků na západním pobřeží, což ve výsledku vyvíjelo stále větší tlak na federální orgány ve Washingtonu, aby podnikly určité kroky proti japonské komunitě. V rámci zmíněných xenofobních tendencí dokonce vzniklo i veřejné hnutí, jehož požadavkem byla internace veškerých Japonců či jejich potomků bez ohledu na to, zda již měli, či neměli americké občanství a bez ohledu na jejich loajalitu Spojeným státům.⁸

2.1 Veřejné mínění

Veřejné mínění americké společnosti o Japonsku/japonských Američanech, se kontinuálně vyvíjelo v jeho/jejich neprospěch s postupující agresí Japonska v Pacifiku. Podle průzkumu American Institute of Public Opinion v létě 1939 během probíhající čínsko-japonské války, avšak ještě před začátkem druhé světové války v Evropě, se 82 % respondentů vyslovilo pro embargo na vývoz válečného materiálu do Japonska. V říjnu 1940 se tak vyjádřilo již 90 % dotázaných, avšak americké federální vládě trvalo dalších 10 měsíců, než embargo uvalila (viz úvodní kapitola o historickém kontextu). Naopak ještě v roce 1937 mělo 55 % účastníků průzkumu „neutrální“ názor na počínání Japonska. Tento průzkum tedy napovídá, že americká veřejnost nebyla lhostejná k narůstajícím japonským imperialistickým touhám, avšak k tomuto názoru dospěla až po několika letech znepokojivého vývoje, kdy bylo zřejmé, že se Japonsko stává pro USA bezpečnostní hrozbou. Například kvůli tomu, že se stále více přibližovalo Filipínám, které byly v té době ještě pod částečnou správou USA, nebo například kvůli japonskému bombovému útoku na americkou loď USS Panay. Není tedy překvapivé, že týden před začátkem druhé světové války se 69 % respondentů vyjádřilo ve prospěch snahy o omezení japonské expanze i za cenu toho, že by to znamenalo válku. Zbývajících 20 % s tímto tvrzením nesouhlasilo a 11

⁸ Sumida, „Review, Resolve and Redress of the Internment of Japanese Americans During World War II“, 87-89.

% bylo nerozhodných.⁹ V každém případě tento vývoj svědčí o tom, že americká veřejnost tušila, že může k nějaké válce dojít. S tím koresponduje i fakt, že 97 % dotázaných Američanů souhlasilo s vyhlášením války po japonském útoku na Pearl Harbor.¹⁰

American Institute of Public Opinion prováděl průzkum i ohledně samotných japonských Američanů v USA a ohledně jejich internace. Podle dotazování v březnu 1942, tedy asi tři měsíce po útoku na Pearl Harbor, se 93 % respondentů vyjádřilo pro internaci všech japonských Američanů generace Issei – tedy těch, kteří nebyli občany USA. V otázce internace Nisei a Sansei se souhlasně vyjádřilo 59 % dotázaných, což značí sice nezanedbatelný pokles, avšak stále se jedná o nadpoloviční většinu. Vysloveně proti internaci se v prvním případě vyjádřilo pouze 1 %, v druhém případě 25 %.¹¹ Podle průzkumu z prosince 1942, tedy rok po Pearl Harboru a několik měsíců po americkém úspěchu v bitvě u Midway, téměř polovina dotázaných (48 %) byla názoru, že japonští Američané by se ani po úspěšném konci války neměli vrátit na západní pobřeží, nýbrž by měli být odesláni zpět do Japonska, vyhoštěni, nebo by měla jejich internace pokračovat. 35 % bylo pro jejich návrat na západní pobřeží, 16 % bylo nerozhodných.¹²

Je tak naprosto zřejmé, že americká společnost většinově podporovala internaci japonských Američanů. Koneckonců kdyby ji nepodporovala, možná by ani nemusela proběhnout v takové míře. Toto tvrzení je sice do jisté míry spekulativní, avšak vychází z reálných faktů, které jsou zmíněny již výše – nálada v americké společnosti a protijaponské tendence byly prokazatelně jedním faktorů, které tlačily na federální vládu, aby v otázce internace japonských Američanů podnikla určité kroky.

2.2 Výkonné nařízení 9066

Prezident F. D. Roosevelt po útoku na Pearl Harbor na základě stále se zvyšujícího tlaku americké veřejnosti pověřil novináře Johna Franklina Cartera, aby provedl neformální (tedy nezávislý na vládních zdrojích) průzkum loajality japonských komunit na

⁹ „Public Found Taking Realistic Attitude on Japanese-American Relations“, Gallup, <https://news.gallup.com/vault/199052/post-pearl-harbor-trends.aspx> (staženo 18. dubna 2023).

¹⁰ „Gallup Vault: A Country Unified After Pearl Harbor“, Gallup, naposledy upravené 5. prosince 2016, <https://news.gallup.com/vault/199049/gallup-vault-country-unified-pearl-harbor.aspx> (staženo 18. dubna 2023).

¹¹ „Public Opinion Poll on Japanese Internment“, United States Holocaust Memorial Museum, <https://exhibitions.ushmm.org/americans-and-the-holocaust/main/us-public-opinion-on-japanese-internment-1942> (staženo 18. dubna 2023).

¹² „Gallup Vault: WWII-Era Support for Japanese Internment“, Gallup, naposledy upravené 31. srpna 2016, <https://news.gallup.com/vault/195257/gallup-vault-wwii-era-support-japanese-internment.aspx> (staženo 18. dubna 2023).

západním pobřeží vůči Spojeným státům. Carter a jeho spolupracovníci přišli se závěrem, který internaci japonských přistěhovalců nedoporučoval, jelikož nehrozilo žádné konkrétní riziko ozbrojené vzpoury ani špionážní či sabotážní z mise z důvodu, že drtivá většina členů japonské komunity se živila jako farmáři, rybáři či drobní podnikatelé, a tudíž neměla přístup do velkých výroben, loděnic a dalších míst důležitých pro válečný průmysl, kde by mohla potenciálně záškodnicky působit. Zároveň však Carterův průzkum připouští, že k nějaké formě sabotážních a špionážních akcí ze strany Japonska jistě dojde, ale tyto operace budou provedeny především agenty importovanými z Japonska přímo za tímto účelem a nikoliv členy japonské komunity již žijícími na území USA.¹³

I navzdory závěrům tohoto průzkumu a navzdory tomu, že žádná osoba japonského původu žijící ve Spojených státech nikdy nebyla během války odsouzena za jakýkoliv závažný čin týkající se špionáže nebo sabotáže,¹⁴ se Roosevelt 19. února 1942 rozhodl podepsat Výkonné nařízení 9066 (Executive Order 9066), které ve svém důsledku schvalovalo internaci příslušníků nepřátelských národů během válečného období. Roosevelt nařízení podepsal primárně kvůli stále rostoucímu veřejnému tlaku, panice a hysterii, která však byla částečně přiživována fámami a nepřesnými fakty publikovanými médii zejména na západním pobřeží, které měly častokrát podporu tamních lokálních politických představitelů.¹⁵ Roosevelt podepsání zdůvodnil také tím, že pro úspěšné vedení války je nutné zabránit veškerými možnými způsoby jakékoliv formě špionáže, sabotáže vojenského materiálu či infrastruktury národní bezpečnosti Spojených států amerických. Avšak jak uvádí Greg Robinson ve své knize *By Order of the President*, Roosevelt nepodepsal nařízení výhradně na základě nátlaku veřejnosti, nýbrž on sám nevěřil oficiálním analýzám o potenciální hrozbě a stále opakovaně podezíral japonskou komunitu, přestože neexistovaly žádné hmatatelné důkazy o její neloajlnosti, naopak existovaly hmatatelné důkazy o její loajlnosti. Robinson došel k závěru, že Rooseveltovo chování naznačovalo jeho jakési nesmiřitelné přesvědčení, že japonští přistěhovalci jsou nebezpeční.¹⁶ Lze tedy říci, že Rooseveltovo rozhodnutí podepsat Výkonné nařízení 9066 bylo do jisté míry iracionální.

¹³ Sumida, „Review, Resolve and Redress of the Internment of Japanese Americans During World War II“, 87-89.

¹⁴ National Park Service, *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*, 5.

¹⁵ Sumida, „Review, Resolve and Redress of the Internment of Japanese Americans During World War II“, 87-89.

¹⁶ Greg Robinson, *By Order of the President: FDR and the Internment of Japanese Americans* (Cambridge: Harvard University Press, 2001), 72.

Výkonné nařízení 9066 však samo o sobě přímo nepřikazovalo internaci japonských Američanů, nýbrž pouze ustanovilo Ministerstvu války pravomoc, aby v zájmu vnitřní bezpečnosti země vymezilo kdekoli na území USA takzvané výlučné zóny (exclusion areas). Vytváření výlučných zón bylo tedy na základě nařízení plně v gesci Ministerstva války, respektive tehdejšího ministra války, republikánského politika Henryho L. Stimsona. Nařízení Stimsonovi navíc udělovalo pravomoc pověřit vytvářením zón kteréhokoliv armádního generála. Stimson, či jím pověřený armádní generál, následně měli možnost podle svého vlastního uvážení rozhodovat o tom, kde se budou nacházet výlučné zóny a jaké osoby budou mít povolení do nich vstupovat, setrávat tam, nebo naopak, které osoby budou vyloučeny. Roosevelt tedy podepsáním Výkonného nařízení 9066 prakticky nic konkrétního, co by se týkalo vysloveně japonských Američanů, nenařídil. Pouze dal pravomoci Ministerstvu války, potažmo armádě, aby se postaraly podle svého nejlepšího úsudku o vnitřní bezpečnost své země.¹⁷

Ministr Stimson posléze pověřil velitele Západního vojenského velitelství (Western Defense Command) čtyřhvězdičkového armádního generála Johna L. DeWitta tím, aby naplánoval technické detaily tvorby výlučných zón. To, že se zóny budou nacházet především po celé délce západního pobřeží, bylo již zpočátku relativně zřejmé vzhledem ke geografickému rozmístění japonských přistěhovalců. Ovšem otázkou zůstávalo, jakých osob se bude vyloučení ze zón týkat. DeWitt nejdříve prosazoval i vyloučení německých a italských přistěhovalců, což bylo ale následně zamítnuto (viz kapitola *Komparace s dopady na německé přistěhovalce*). Proto se výlučné zóny vztahovaly pouze na přistěhovalce z Japonska.¹⁸

Pokud bychom hledali osobu, která byla co možná nejvíce přímo zodpovědná za to, co se dělo s japonskými Američany během druhé světové války, nebyl by jí prezident Roosevelt, ani ministr války Stimson, nýbrž právě generál DeWitt, který byl hlavním strůjcem programu internace japonských Američanů. Armáda, v tomto konkrétním případě tedy reprezentována DeWitem, se však zároveň musela svými kroky zodpovídat Ministerstvu války, jelikož Výkonné nařízení 9066 říká, že ministr války je pověřen tím, aby veškerému obyvatelstvu z výlučných zón po deportaci zajistil odpovídající dopravu,

¹⁷ „Executive Order 9066: Resulting in Japanese-American Incarceration (1942)“, National Archives, naposledy upravené 24. ledna 2022, <https://www.archives.gov/milestone-documents/executive-order-9066> (staženo 14 dubna 2022).

¹⁸ Sumida, „Review, Resolve and Redress of the Internment of Japanese Americans During World War II“, 87-89.

¹⁸ Robinson, *By Order of the President: FDR and the Internment of Japanese Americans*, 128.

potravin a přístřeší.¹⁹ Zároveň je potřeba zmínit, že vydání nařízení muselo být ospravedlněno jakožto „vojenská nutnost“ („military necessity“) v období války, jelikož porušovalo lidská práva a svobody stanovené v Ústavě Spojených států amerických.²⁰

3. Relokace do internačních táborů

Poté co Výkonné nařízení 9066 vešlo v platnost, začala série postupných omezení, které vedly až k deportaci japonských přistěhovalců do internačních táborů. Japonští Američané však v té době ještě nevěděli, že budou na několik let uvězněni uprostřed státu, jehož byli v mnoha případech občany a jemuž byli (až na výjimky) loajální. Celá akce byla zpočátku vydávána za evakuaci a federální vláda neposkytovala žádné bližší informace o tom, co se bude dále dít. Navíc si mohli sbalit pouze jeden kufr osobních věcí, což bylo velmi traumatizující, jelikož museli zanechat veškerý svůj hmotný i nehmotný majetek, jakožto finanční úspory, domy, auta, zvířata, rozběhnuté podniky či vzdělávací příležitosti pro své děti. Vše, pro co tak dlouho a tvrdě pracovali po příchodu do USA a co mělo sloužit pro poklidný život dalších generací.²¹

3.1 Veřejné prohlášení č. 1

V souladu s Výkonným nařízením 9066 odstartoval generál DeWitt sérii několika za sebou jdoucích kroků, které měly za následek relokaci japonských Američanů do internačních táborů. DeWitt nejprve 2. března 1942 vydal Veřejné prohlášení č. 1 (Public Proclamation No. 1), na jehož základě byly vytvořeny dvě takzvané Vojenské oblasti (Military Areas) a vymezeno 89 menších samostatných oblastí, které se typicky nacházely v okolí strategických vojenských objektů. Vojenská oblast č. 1 zahrnovala západní části států Washington, Oregon, Kalifornie a jižní část státu Arizona. Jednalo se tedy o oblasti přímo náležící k pobřeží Pacifiku a tudíž oblasti, které měly být potenciálně nejvíce náchylné v případě, že by se válka v Tichomoří nevyvíjela ve prospěch USA. Vojenská oblast č. 2 zahrnovala zbývající (východní, potažmo severní) části výše jmenovaných států, které již neměly být tak strategicky kritické, avšak stále je potřeba zdůraznit, že se jednalo o oblasti, ve kterých se nacházelo velké množství japonských Američanů, a o oblasti, které

¹⁹ „Executive Order 9066: Resulting in Japanese-American Incarceration (1942)“, National Archives.

²⁰ Sumida, „Review, Resolve and Redress of the Internment of Japanese Americans During World War II“, 87-89.

²¹ Precious Yamaguchi, *Experiences of Japanese American Women During and After World War II: Living in Internment Camps and Rebuilding Life Afterwards* (Lanham, Maryland: Lexington Books, 2014), 46.

jsou velmi důležité v celkovém kontextu Spojených států – zejména Kalifornie. Ve Veřejném prohlášení č. 1 bylo ohledně nově stanovených vojenských oblastí uvedeno, že „někteří obyvatelé budou možná muset tyto oblasti opustit, pokud si to situace vyžádá“.²² Tedy ani necelé tři měsíce po útoku na Pearl Harbor se federální vláda, v tomto případě reprezentovaná armádou, jednoznačně nevyjádřila, jaké konkrétní kroky plánuje podniknout v otázce japonských Američanů. Toto určité mlžení, obecné vyjadřování a relativně pomalý sled jednotlivých kroků, mělo pravděpodobně za úkol předejít panice v komunitě japonských Američanů.

3.1.1 Dobrovolná relokační

Přesto však začínalo být díky diskuzi ve veřejném prostoru čím dál tím více jasné, že k nějakému odsunu obyvatel z nově vymezených zón bez pochyby dojde a že se bude dosti pravděpodobně jednat o obyvatele s japonským občanstvím a jejich potomky. Proto se někteří japonští Američané sami dobrovolně rozhodli relokovat z Vojenské oblasti č. 1. Generál DeWitt nejprve sám podpořil toto dobrovolné přesídlení z čistě pragmatického hlediska. Čím více dobrovolně přesunutých obyvatel, tím méně nuceně relokovaných obyvatel a s tím spojených potíží. Dobrovolné přesídlení však bylo otázkou pouze asi 9 tisíc japonských Američanů, což představovalo zhruba 7 % jejich celkové populace a bylo tedy zřejmé, že dobrovolná relokační nebude dostatečným řešením. Ta s sebou navíc také přinášela několik problémů.

Dobrovolný přesun pro mnoho japonských Američanů nebyl praktický (někdy ani prakticky možný) kvůli omezením týkajících se jejich práce, financí a majetku. Převážná část finančních aktiv generace Issei byla po vstupu USA do války zmrazena. Většina rodin tudíž neměla finanční prostředky potřebné pro relokační. Další překážkou byla navíc rasová předpojatost vnitrozemských států, do kterých dobrovolně vystěhovalí japonští Američané mířili. Museli se potýkat s tím, že jim například bylo odepřeno tankování benzínu nebo je lidé „vítali“ cedulemi „nechceme Japonce“. Mnohdy jim však nebylo ani umožněno překročit hranice těchto států, jelikož byli považováni za „odpadlíky z Kalifornie“. Z uvedených důvodů se přes polovinu dobrovolných vystěhovalců z Vojenské zóny č. 1 nakonec usídlilo ve vedlejší Vojenské zóně č. 2, jelikož z Veřejného prohlášení č. 1 vyplývalo, že tato zóna nebude předmětem opatření, které by vyžadovalo relokační

²² „Western Defense Command Public Proclamation No. 1 establishing military zones where Japanese residents are no longer allowed, March 2, 1942“, University of Washington, <https://digitalcollections.lib.washington.edu/digital/collection/pioneerlife/id/15297> (staženo 14. března 2023).

japonských Američanů. Vzhledem k tomu jak se situace následně vyvíjela, se však toto tvrzení ukázalo jako nepravdivé. Zbytek dobrovolně vystěhovalích se i přes uvedené potíže usídlil ve vnitrozemských státech, zejména v Coloradu a Utahu.²³

3.2 Veřejné prohlášení č. 4

Ke konci března 1942 bylo zřejmé, že velmi omezený potenciál relokace na bázi dobrovolnosti byl vyčerpán. Proto generál DeWitt publikoval Veřejné prohlášení (Public Proclamation No. 4), které bylo velmi konkrétní a již zcela nepochybně a neskrývavě směřovalo proti japonským Američanům. Lze ho tedy označit za vyvrcholení série několika prohlášení a nařízení (v této práci jsou zmíněny jen ty nejdůležitější), které byly od útoku na Pearl Harbor až do tohoto momentu publikovány a které měly za úkol „umést cestu“ právě tomuto jedinému prohlášení, které jasně definuje, že všichni japonští Američané bez rozdílu, kteří se nachází ve Vojenské zóně č. 1, ji k půlnoci 29. března 1942 nesmějí za žádných okolností opustit.²⁴ Prakticky tedy došlo k uvěznění japonských Američanů v zóně, v níž se podle dřívějších příkazů již neměli nacházet, což logicky vedlo pouze k jedinému možnému vyústění situace – k nucené a organizované relokaci pod dohledem státu.

Aby připravovaný proces relokace a následné internace působil věrohodněji, byl hlouběji právně zakotven a byl právně vymahatelný, schválil americký Kongres 21. března 1942 Veřejný zákon 503 (Public Law 503), který umožňoval trestat porušení Výkonného nařízení 9066 (a tím pádem i Veřejného prohlášení č. 4., které mu podléhalo) trestem odnětí svobody až na jeden rok a peněžitou pokutou až do výše 5 000 amerických dolarů.²⁵

3.3 Vznik a role WCCA a WRA

Pro uskutečnění logisticky náročného procesu internace japonských Američanů, zajištění jeho technických náležitostí včetně výstavby a následného provozu internačních táborů, byly naprosto klíčové dvě nově vzniklé státní organizace, jejichž rolí se zabývá následující podkapitola.

²³ National Park Service, *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*, 23-24.

²⁴ „Public proclamation No. 4, March 27, 1942“, California Historical Society, <https://digitallibrary.californiahistoricalsociety.org/object/18959> (staženo 16. března 2023).

²⁵ „Executive Order 9066: Resulting in Japanese-American Incarceration (1942)“, National Archives.

3.3.1 WCAA

Wartime Civil Control Administration (WCCA) vznikla 11. března 1942 jakožto pomocná agentura v rámci Západního vojenského velitelství, kterému velel generál DeWitt. Nově vzniklá WCCA měla za úkol logisticky a technicky zajistit relokaci japonských Američanů, jelikož samotná armáda by se tohoto úkolu mohla zhostit jen s obtížemi. Nebylo totiž strategicky výhodné, aby tak rozsáhlá logistická operace zaměstnávala přílišné množství vojenského personálu, který mohl být jinak nasazen v aktivních bojích.

Pro rychlé dosažení svého cíle si WCCA interně rozdělila západní pobřeží USA do 108 oblastí, z nichž v každé se nacházelo zhruba tisíc japonských Američanů. Poté začaly být postupně pro každou oblast vydávány Civilní vylučovací příkazy (Civilian Exclusion Orders), které dotyčným osobám určovaly den v blízké budoucnosti, kdy se mají ohlásit úřadům a sbalit si pouze takové množství majetku a osobních věcí, které bude možno odnést v ruce (myšleno tedy např. v jednom kufru). WCCA byla následně zodpovědná za ochranu majetku nově internovaných a také měla zajistit, že farmy opuštěné japonskými Američany budou obsluhovány bílými Američany – v době války bylo zcela logicky žádoucí nepřijít o žádnou úrodu. Nejdůležitějším úkolem WCCA však byl transport japonských Američanů do takzvaných shromažďovacích center (assembly centers), kde měli být dočasně internováni.²⁶

Tato centra se nacházela v blízkosti hlavních populačních center japonských Američanů. Nejvíce jich bylo v Kalifornii (celkem 13) a po jednom pak v okolních státech – Washington, Oregon, Arizona. Shromažďovací centra musela být připravena pro použití velmi rychle, v řádu několika málo dnů na přelomu března a dubna 1942, tudíž nepřipadala v úvahu konstrukce nových zařízení. Bylo zvažováno využití armádní infrastruktury (kasáren), ale to se ukázalo jako nepraktické vzhledem ke zvýšené vojenské aktivitě během války. Proto se shromažďovací centra začala otevírat ve veřejných zařízeních typu výstaviště, různé pavilony či dostihová závodiště, která byla přece jen o trochu více vhodná, avšak k prostředí pro důstojný život rodin japonských Američanů měla stále značně daleko.²⁷

K datu 2. června 1942 bylo v těchto centrech všech zhruba 100 tisíc japonských

²⁶ „Wartime Civil Control Administration“, Densho Encyclopedia, naposledy upravené 8. října 2020, https://encyclopedia.densho.org/Wartime_Civil_Control_Administration/ (staženo 17 března 2023).

²⁷ Ibid.

Američanů z Vojenské zóny č. 1, z čehož 17 % tvořily děti mladší 10 let, 2 % představovali starší lidé nad 65 let a 1 % připadalo na postižené či handicapované osoby. Přestože jako hlavní důvod internace se označovala snaha zabránit špionážním a sabotážním akcím, zhruba 20 % internovaných představovalo skupiny obyvatel, které se takovýchto akcí mohly dopustit prakticky s nulovou pravděpodobností.²⁸

3.3.2 WRA

The War Relocation Authority (WRA) vznikla 18. března 1942 a jejím primárním cílem bylo vytipování vhodných míst pro výstavbu nových internačních táborů, jejich výstavba a následný dohled nad jejich provozem. Úkolem WRA bylo převzetí iniciativy od WCAA, jelikož bylo zřejmé, že dočasná internace japonských Američanů v shromažďovacích centrech je dlouhodobě neudržitelným řešením. Proto se WRA měla postarat o výstavbu trvalých internačních táborů, kam se během podzimu 1942 japonští Američané začali přesouvat. Posledním úkolem WCAA bylo poté dohlédnout na uzavření shromažďovacích center a následně na zmíněné přesuny do internačních táborů. Tím byla mise WCAA splněna a prakticky zanikla, byť formálně k jejímu zániku došlo až v březnu 1943. Od praktického zániku WCAA se v otázce internace japonských Američanů až do konce války stala vedoucí organizací WRA.²⁹

3.4 Plánování a výstavba internačních táborů

WRA prověřila celkem na 300 potenciálních lokalit vhodných pro výstavbu internačních táborů. Stěžejními parametry bylo, aby se jednalo o federálně vlastněnou půdu o dostatečné rozloze, aby v blízkosti byl příhodný vodní zdroj pro zásobování a aby se lokalita nenacházela v blízkém sousedství nějakého strategicky důležitého objektu. Na základě těchto parametrů bylo vybráno celkem 8 následujících lokalit: Tule Lake, Kalifornie; Minidoka, Idaho; Gila River, Arizona; Topaz, Utah; Heart Mountain, Wyoming; Amache, Colorado a Jerome a Rohwer, Arkansas. K těmto osmi lokalitám pro nově vznikající internační tábory přibyly ještě lokality Manzanar, Kalifornie a Poston, Arizona, které původně sloužily jako shromažďovací centra. WCAA v těchto dvou lokalitách ovšem spatřovala potenciál pro jejich přestavbu a rozšíření, čímž došlo ke

²⁸ National Park Service, *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*, 28.

²⁹ „War Relocation Authority“, Densho Encyclopedia, naposledy upravené 6. května 2015, https://encyclopedia.densho.org/War_Relocation_Authority/ (staženo 17. března 2023).

vzniku internačních táborů, které posléze byly převedeny pod správu WRA.³⁰

3.4.1 Geografická a demografická hlediska výstavby

Rozložení internačních táborů vychází taktéž z geografického a demografického hlediska. Většina zmíněných států, v nichž se nalézaly internační tábory, se nachází v relativní blízkosti Výlučných zón č. 1 a 2 na západním pobřeží, tudíž relokace do nově vzniklých táborů neměla být příliš logisticky náročná. Vybraným lokalitám nahrávala i hustota zalidnění, jelikož se ve většině případů jednalo o jedny z nejméně hustě osídlených států USA. Podle dat Amerického úřadu pro sčítání lidu z roku 1940 měl například Wyoming třetí nejmenší hustotu zalidnění a například Arizona měla šestou nejmenší hustotu zalidnění ze všech států USA. Kalifornie, byť byla pátým nejlidnatějším státem, se nacházela v hustotě obydení až na třicáté příčce a logicky tedy též disponovala dostatkem sporadicky osídlených oblastí.³¹ Z uvedených souvislostí je tedy zřejmé, proč byly vybrané státy (a konkrétní lokality) tak příhodné pro vznik internačních táborů.

3.4.2 Technická hlediska výstavby

Internační tábory byly ve vybraných lokalitách postaveny zcela od základů, vyjma lokalit Manzanar a Poston, kde výstavba navazovala na již existující infrastrukturu relokačních center. Areál internačních táborů byl typicky obehnan plotem z ostnatého drátu a byl strážěn z vyvýšených strážních věží. Samotné ubikace internovaných japonských Američanů měly velmi jednoduchou dřevěnou konstrukci a zevnitř byly oblepeny térovým papírem, který měl posloužit jako levná izolace proti vnějším vlivům. Na jednu internovanou rodinu připadala jedna místnost o rozměrech zhruba 6x6 metrů. Tábor disponoval také společnými prostory v podobě jídelní haly, sociálních zařízení či prádelny. V táborech se samozřejmě nacházelo také zázemí pro administrativní personál či strážné. Jejich ubikace byly však daleko kvalitnější, pohodlnější a byly odděleny od prostoru pro internované.

Výstavba internačních táborů měla proběhnout co nejrychleji vzhledem dlouhodobě neudržitelným podmínkám v shromažďovacích centrech. Požadovanému tempu výstavby odpovídala jednoduchá konstrukce táborů zmíněná výše. Přesto však bylo nereálné zvládnout výstavbu táborů dostatečně rychle. Zejména pak při uvážení faktu, že vzhledem

³⁰ Ibid.

³¹ „Historical Population Density Data (1910-2020)“, United States Census Bureau, naposledy upravené 26. dubna 2021, <https://www.census.gov/data/tables/time-series/dec/density-data-text.html> (staženo 20. března 2023).

k probíhající válce byl nedostatek stavebního materiálu a pracovních sil. I z tohoto důvodu došlo k situacím, kdy tábory před příjezdem prvních internovaných nebyly kompletně dokončeny. V lokalitě Manzanar bylo k přestavbě ze shromažďovacího centra na internační tábor dokonce využito dobrovolné pomoci samotných japonských Američanů. Jejich motivaci lze hledat jednak v jejich patriotismu a loajalitě Spojeným státům, což je velmi paradoxní, avšak pravdivé – jak je již zmíněno v dřívějších kapitolách, japonští Američané stáli z velké většiny na straně USA. Druhým důvodem jejich pomoci bylo vědomí, že internaci se nevyhnou a logicky se tak alespoň chtěli postarat o co nejpříhodnější podmínky pro svůj život.

4. Výjimky v internaci japonských Američanů

Tato kapitola se zabývá dvěma plošnými výjimkami, které umožnily desítkám tisíc japonských Američanů se vyhnout internaci. Jelikož celý proces internace byl spjat z drtivé části pouze s kontinentálními Spojenými státy, naprostá většina japonských Američanů žijících na Havaji nebyla nucena se relokovat do internačních táborů. Druhou výjimku z internace představovala služba v armádě Spojených států. Tyto dvě výjimky spolu do jisté míry vzájemně souvisí, jelikož podstatná část japonských Američanů sloužících v armádě pocházela právě z Havaje. Následující řádky tedy rozebírají konkrétní aspekty, které vedly k tomu, že japonští Američané na Havaji nebyli většinou internováni. V druhé části kapitoly je analyzován sled událostí a podmínek, které umožnily japonským Američanům přispět k válečnému snažení Spojených států.

4.1 Havaj

Postavení japonských Američanů na Havajských ostrovech bylo od jejich postavení na pevnině odlišné hned z několika důvodů. Za prvé, japonští Američané na Havaji nepodléhali Výkonnému nařízení 9066, neboť tato oblast nespadala pod Západní vojenské velitelství v čele s generálem DeWitem, který plánoval proces internace v kontinentální části USA. Za druhé, podle sčítání lidu z roku 1940 žilo na Havajských ostrovech přes 150 tisíc japonských Američanů, což představovalo více než třetinu tamních obyvatel. Z toho vyplývá několik logických důvodů, proč k jejich internaci nemohlo dojít, přestože byla na federální i lokální úrovni zvažována a přestože ji prosazoval i Roosevelt. Jednalo se

především o ekonomické a logistické důvody.³²

Více než třetina obyvatel představovala nepostradatelnou pracovní sílu, která by byla navíc prakticky nenahraditelná. Zvláště pak ve válečném stavu a na tak geograficky specifickém místě, kterým Havaj bez pochyby je. Japonští Američané zastávali celou řadu důležitých pracovních pozic, zcela ovládali některá odvětví průmyslu a místní ekonomika na nich byla do značné míry závislá. Proto byla upřednostněna ekonomická stabilita před strachem a obavami z potenciálních sabotážních a špionážních akcí japonských Američanů. Koneckonců strach a obavy panovaly především na federální úrovni a nikoliv tolik na lokální úrovni, neboť vzhledem k poměrnému zastoupení v populaci Havaje byli japonští Američané nejen ekonomicky důležití, ale i jejich sociální a kulturní interakce a provázanost se zbytkem společnosti byla větší, než tomu bylo na západním pobřeží. Důležitým aspektem byl také narůstající počet členů generace Nisei ve věku, kdy se mohli účastnit voleb. To do budoucna nevyhnutelně předznamenávalo jejich stále větší a větší zapojování do demokratického procesu, čímž měli vzhledem ke svému zastoupení možnost do stále větší míry ovlivňovat politické dění na Havaji.³³ Z tohoto tvrzení vyplývá také odlišnost vnímání japonských Američanů zbytkem společnosti na Havaji a na pevnině. Na Havaji si zbylé necelé dvě třetiny obyvatel uvědomovaly důležitost japonských Američanů pro ostrovní ekonomiku a bylo jim zřejmé, že by jejich internace přinesla hluboký ekonomický propad vzhledem k tomu, jak hluboce byli do ekonomických struktur integrováni. Zatímco na pevnině bílí Američané považovali japonské Američany za své ekonomické konkurenty, kteří svojí existencí zabírali potenciální prostor pro růst jejich podnikání. Proto byli „nadšeni“, že mohli po internovaných japonských Američanech v řadě případů převzít jejich podniky (především farmy) a zbavit se tak této konkurence.

Potenciální relokace japonských Američanů na Havaji navíc nebyla realisticky proveditelná ani z logistických důvodů, neboť v probíhající válce nebyl dostatek plavidel schopných přepravit přes 150 tisíc osob z Havajských ostrovů na západní pobřeží.³⁴ A následná eventuální přeprava z pobřeží do jednotlivých internačních táborů by celý proces internace učinila více než dvakrát náročnějším. Kapacity internačních táborů byly totiž uzpůsobeny pro zhruba 120 tisíc japonských Američanů z pevninské části USA a

³² National Park Service, *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*, 28.

³³ Varsity Victory Volunteers, Densho Encyclopedia, naposledy upravené 29. prosince 2021, https://encyclopedia.densho.org/Varsity_Victory_Volunteers/ (staženo 7. dubna 2023).

³⁴ National Park Service, *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*, 28.

s případným přísunem japonských Američanů z Havaje by se tak nedokázaly vypořádat. Vzhledem k nedostatku vojáků a ostatního obslužného personálu internačních táborů a vzhledem ke geografickým reáliím Havajských ostrovů nebyla proveditelná internace ani přímo v tomto místě.

Přesto však situace japonských Američanů na Havaji nebyla úplně jednoduchá. Ihned po útoku na Pearl Harbor bylo vyhlášeno stanné právo a došlo též k omezení možnosti cestování a vycházení, jelikož Havaj byla považována za aktivní válečnou zónu.³⁵ Tyto opatření se týkaly celé společnosti. Japonští Američané však byli dále předmětem diskuze ve federálních kruzích, jelikož převládal názor, že by se měla dodržet jednotná koncepce národní bezpečnosti, která již byla jasně definována internací na západním pobřeží. Internaci havajských japonských Američanů silně podporoval například ministr námořnictva Frank Knox, který napsal Rooseveltovi v dopise, že japonští Američané mají převážné nepřátelské sympatie, a proto je jejich odstranění zásadní pro národní bezpečnost.³⁶ Tento názor byl však ovlivněn děním v kontinentálních státech USA, kde převládaly do značné míry odlišné politické i společenské názory ohledně otázky internace.

Naopak opačný pohled na věc prezentoval generálporučík Delos C. Emmons, který byl vrchním vojenským guvernérem na Havaji a tudíž měl daleko lepší znalosti lokálních poměrů. Podle jeho názoru byla drtivá většina japonských Američanů na Havaji loajální, což podporuje i výše zmíněný fakt sociální a ekonomické provázanosti společnosti. Emmons považoval maximálně 1 500 japonských Američanů za nebezpečné pro národní bezpečnost. Jednalo se především o osoby s velkým vlivem v japonské komunitě, jako například o kněží, učitele japonštiny nebo o členy Japonské obchodní komory. Tyto osoby byly internovány zpočátku v existujících věznicích, posléze v nově vybudovaném detenčním centru v Honolulu a někteří byli později poslání i do internačních táborů na pevnině. Emmons dále na přání federálních představitelů doporučil několika tisícům japonských Američanů dobrovolnou relokaci na pevninu, ale toho využilo jen lehce přes tisícovku osob.³⁷

Celkově se tedy nějaká forma internace či relokace netýkala více než 2 %

³⁵ Ibid.

³⁶ Robinson, *By Order of the President: FDR and the Internment of Japanese Americans*, 149-150.

³⁷ National Park Service, *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*, 29-30.

japonských Američanů na Havaji, což bylo v ostrém kontrastu s jejich situací v pevninských Spojených státech. Otázka japonských Američanů na Havaji byla vyřešena daleko více na základě reálných faktů, než na základě mínění v nejvyšších politických kruzích a na základě nálady ve společnosti, která na tyto politická místa bezpochyby vyvíjela tlak. Je tedy poměrně dosti paradoxní, že rozumové řešení této otázky převládlo zrovna na místě, které jako jediné v celých Spojených státech čelilo reálnému útoku Japonska. Naopak v místech, kde k žádnému útoku nedošlo a po relativně rychlém obratu ve válce v Pacifiku ani s největší pravděpodobností dojít nemohlo, byli japonští Američané internováni až do konce války. S odstupem času by bylo možné se domnívat, že případ havajských japonských Američanů mohl do jisté míry degradovat federální vládou deklarovanou „vojenskou nutnost“, na základě které probíhala internace v kontinentálních Spojených státech. Na druhou stranu, k rozhodnutí neinternovat japonské Američany na Havaji vedla řada výše zmíněných logických indicií.

4.2 Služba v armádě

Armádou Spojených států prošlo v období mezi Pearl Harborem a koncem války zhruba 33 tisíc japonských Američanů.³⁸ To se může jevit jako paradoxní fakt vzhledem k tomu, že desítky tisíc ostatních japonských Američanů podléhaly internaci a vyloučení ve snaze, aby neměli přístup ke strategickým a citlivým informacím či místům, které by mohli zneužít k sabotážním nebo špionážním akcím. Přičemž právě služba v armádě je na první pohled v přímém kontrastu s touto snahou. Mohly by tak vyvstávat otázky, zda možnost služby v armádě do jisté míry nepodkopávala či nediskreditovala „vojenskou nutnost“ a s tím spojenou internaci. Avšak stejně jako v případě výjimky z internace na Havaji, i k možnosti služby v armádě vedla celá řada faktorů, tudíž toto rozhodnutí bylo do jisté míry logické.

V první řadě je důležité zmínit, že se jednalo pouze o japonské Američany z generace Nisei. V ojedinělých případech i Sansei, ale vzhledem k tomu, kdy vrcholilo přistěhovalectví z Japonska (počátek 20. století), se tato varianta nejeví jako příliš častá. V obou případech se však jednalo o japonské Američany narozené již na území USA a tím pádem i s americkým občanstvím, což byl stěžejní předpoklad pro službu v armádě.

³⁸ „Japanese Americans in military during World War II“, Densho Encyclopedia, naposledy upravené 26. ledna 2023, https://encyclopedia.densho.org/Japanese_Americans_in_military_during_World_War_II (staženo 6. dubna 2023).

Druhým důležitým aspektem bylo to, že služba byla umožněna pouze v armádě ve smyslu pozemních sil (U.S. Army), které potenciálně nejsou tak strategicky zneužitelné v porovnání např. s letectvem (U.S. Air Force) či námořnictvem (U.S. Navy), kde byly zaznamenány pouze jednotky sloužících japonských Američanů.³⁹ Třetí aspekt byl čistě pragmatický a do značné míry i obecný – ve válečném stavu je logicky pro každou armádu užitečný veškerý nový personál, zejména pak takový, který má perfektní znalosti o protivníkovi a dokáže například porozumět jeho chování či jazyku.

V neposlední řadě hrála roli i motivace obou stran – tedy federálních představitelů (reprezentovaných armádou) a samotných japonských Američanů. Federální vláda však zaujala v prvních měsících po útoku na Pearl Harbor odmítavé stanovisko k možnosti japonských Američanů sloužit v armádě. Japonští Američané z havajské National Guard byli mezi prvními, kteří se v úvodních hodinách po útoku na Pearl Harbor zapojili do válečných snah. Stalo se tak ještě než USA oficiálně vstoupily do války, což demonstrovalo jejich loajalitu a odhodlanost bránit svou zemi. Přesto však byli tito japonští Američané krátce poté odesláni na pevninu do výcvikového střediska Camp McCoy ve státě Wisconsin, kde vytvořili 100th Infantry Battalion a zabývali se pouze rutinní výcvikovou činností, přičemž do války (prozatím) nijak nezasahovali.⁴⁰ Podobný, spíše ještě horší, osud potkal i japonské Američany sloužící v ozbrojených silách na pevnině. Ti byli v následujících týdnech po útoku na Pearl Harbor z menší části zcela propuštěni z armády, z větší části pak převeleni do Camp Robinson v Arkansasu, kde jim byly odebrány zbraně a byly jim přiděleny různé „podřadné“ úkoly, např. sběr odpadu. Souběžně s tím, tedy na počátku roku 1942, začala federální agentura odpovědná za odvody do armády (Selective Service System) odmítat japonské Američany.⁴¹ Z počátku tedy nebylo možné, aby se někteří japonští Američané vyhnuli internaci tím, že by dobrovolně vstoupili do armády, kde by svým nasazením mohli dokázat svou loajalitu Spojeným státům.

Útok na Pearl Harbor významně ovlivnil i japonské Američany v havajské Territorial Guard, kde tvořili největší etnickou skupinu. 21. ledna 1942 byla tato jednotka rozpuštěna na pokyn z Washingtonu, byli z ní vyloučeni japonští Američané a další den byla opět poskládána a připravena ke službě. Jejím úkolem byla ochrana strategických

³⁹ „The Japanese American Experience During World War II and Its Legacy“, Japanese American Veterans Association, <https://java.wildapricot.org/Nisei-Legacy> (staženo 6. dubna 2023).

⁴⁰ „Japanese Americans in military during World War II“, Densho Encyclopedia.

⁴¹ Ibid.

objektů jakožto elektráren, vodních nádrží, nemocnic či skladů s potravinami.⁴² Vzhledem k úkolům jednotky i vzhledem k tomu, že se jednalo o úplně prvotní fázi války v Pacifiku, lze považovat vyloučení japonských Američanů za logický krok, který však hrál důležitou roli v řetězci událostí, které následně vedly až k obratu v otázce služby japonských Američanů v armádě.

Část vyloučených členů havajské Territorial Guard představovali studenti University of Hawaii, kteří měli idealistickou představu o tom, že slouží své zemi. Proto je tento rasově motivovaný krok pobouřil či odradil, což však v některých z nich ve výsledku vyvolalo ještě větší touhu ukázat, že mohou být pro válečné snažení užiteční. Jejich snažení podpořil Hung Wai Ching, který byl vlivným lokálním představitelem mládežnické organizace YMCA.⁴³

4.2.1 Hung Wai Ching a vznik Varsity Victory Volunteers

Ching byl klíčovou postavou pro japonské Američany na Havaji, zejména pak pro ty, kteří chtěli vstoupit do ozbrojených složek. Obhajoval je, podporoval je a veřejně vystupoval proti na začátku války zvažované internaci. K tomu využil i své konexe v FBI a později v roce 1943 navštívil v Bílém domě přímo prezidenta Roosevelta, aby ho informoval o situaci japonských Američanů na Havaji. Ching byl potomkem čínských přistěhovalců, tudíž je poměrně paradoxní, že tolik obhajoval právě japonské Američany, od kterých se během předválečných let a zejména pak po útoku na Pearl Harbor čínští Američané v drtivé většině případů distancovali. Bylo tomu tak jednak kvůli vyostření vzájemných vztahů po japonské invazi do Mandžuska a jednak také kvůli protijaponskému cítění v americké společnosti. Čínským Američanům v podstatě nezbyvalo nic jiného, než se vůči japonským Američanům vymezit, aby nebyli obětmi tohoto cítění společně s nimi – což by vzhledem k jejich etnické podobnosti do jisté míry mohlo být možné. Na druhou stranu, Ching se zasadil i o podporu přistěhovalců z Číny, Koreji a Filipín, čímž se vyprofiloval na vedoucího představitele komunity asijských Američanů na Havaji v období války.⁴⁴

Na základě Chingovy podpory se rozhodlo přes stovku vyloučených členů havajské

⁴² Varsity Victory Volunteers, Densho Encyclopedia.

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Jonathan van Harmelen, „Hung Wai Ching: The Founding of the Varsity Victory Volunteers and relations between Chinese and Japanese Americans“, *NikkeiWest*, <https://nikkeiwest.com/hung-wai-ching-the-founding-of-the-varsity-victory-volunteers-and-relations-between-chinese-and-japanese-americans/> (staženo 10. dubna 2023).

Territorial Guard konsolidovat a poslat dopis havajskému vrchnímu vojenskému guvernérovi Emmonsovi, ve kterém deklarovali, že Havaj považují za svůj domov, Spojené státy za svou zemi a že jsou loajální k „Stars and Stripes“ (reference americké vlajky). Tyto tvrzení by rádi dokázali jakoukoliv službou své zemi, ke které budou shledáni vhodnými.⁴⁵

Guvernér Emmons přijal tuto výzvu a Chingovi umožnil vytvořit dobrovolnickou jednotku japonských Američanů s názvem Varsity Victory Volunteers (VVV). Jednotka vznikla na konci února 1942, tedy zhruba měsíc po vyloučení japonských Američanů z Hawaii Territorial Guard. Jednotka čítala asi 170 členů, mezi kterými byl i jeden bílý důstojník a jeden čínský Američan. Navíc několik japonských Američanů nepocházelo z univerzitního prostředí – nestudovali dříve na University of Hawaii a nebyli členy Territorial Guard. Toto relativně pestré složení jednotky mělo demonstrovat její jednotu a její společný cíl – bez ohledu na etnickou příslušnost či společenské postavení pomoci válečnému snažení své domoviny.⁴⁶

Varsity Victory Volunteers zastávali na Havaji široké spektrum manuálních prací, jako například těžba šterku, dokončovací práce na budovách nebo oprava povrchu silnic. Tím bezesporu do určité míry přispěli k válečným snahám, avšak význam jednotky byl daleko širší a hlubší, než by tyto na první pohled „obyčejné“ práce mohly napovídat. Jednotka byla totiž jakousi výkladní skříní toho, jak by mohlo fungovat zapojení japonských Američanů do armády. Ching i nadále podporoval japonské Američany a staral se o to, aby činnost VVV byla dobře viditelná a prezentována jednak americké společnosti, ale především pak federálním představitelům. Jedním z nich byl i náměstek ministra války John J. McCloy, který VVV osobně navštívil.⁴⁷ Ching absolvoval i několik cest na pevninu, kde se dál snažil šířit pozitivní informace o snahách japonských Američanů a jejich loajalitě. Jedna taková cesta vyústila i ve výše zmíněnou návštěvu Roosevelta.

4.2.2 442nd Regimental Combat Team

Díky skvělému PR jednotky Varsity Victory Volunteers začalo po několika měsících války docházet k obratu v otázce služby japonských Američanů v ozbrojených silách. Přispělo k tomu samozřejmě ale daleko více faktorů. Jedním z nich byla i výzva vrchního představitele Japanese American Citizens League (JACL) Mike Masaoka, který

⁴⁵ Varsity Victory Volunteers, Densho Encyclopedia.

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Ibid.

pobízel generaci Nisei, aby se obrátila na federální vládu s žádostí o možnost služby. Masaoka věřil, že zapojení japonských Američanů do armády dokáže jejich loajalitu, ale především bude ideálním nástrojem k poražení rasových předsudků.⁴⁸

Podobný názor sdílel i Elmer Davis z Úřadu válečných informací (Office of War Information), který adresoval Rooseveltovi dopis, ve kterém podpořil vznik samostatné armádní jednotky japonských Američanů, která měla mimo jiné sloužit jako nástroj propagandy proti japonským tvrzením o americkém rasismu. Stejně tak tento krok podporoval i výše zmíněný náměstek ministra války McCloy.⁴⁹

V neposlední řadě v této otázce hrál roli bez pochyby i vývoj války, kdy po bitvě o Midway v polovině roku 1942 výrazně klesla šance opakování útoku na Havajské ostrovy a téměř úplně byla vyloučena možnost podobného útoku na západní pobřeží. Tudíž nebylo zapojení japonských Američanů do armády tak náchylné k potenciálnímu zneužití z jejich strany. Jinými slovy, neočekávalo se, že by na americkém území proti sobě bojovali Japonci a japonští Američané, což byl původně jeden z řady důvodů, proč nebyli do armády přijímáni.

Na základě výše zmíněných faktorů Roosevelt 1. února 1943 pronesl: „Amerikanismus není a nikdy nebyla záležitost rasy nebo původu... Každý loajální Američan by měl dostat příležitost sloužit této zemi všude tam, kde jeho schopnosti přinesou největší přínos – ať už to bude v řadách našich ozbrojených sil, ve válečné výrobě, v zemědělství, ve státní službě nebo v jakékoliv jiné práci, která je zásadní pro válečné snažení.“ Díky tomuto prohlášení vznikl 442nd Regimental Combat Team (RCT) – první bojová armádní jednotka složená čistě z japonských Američanů, byť pod vedením bílých důstojníků.⁵⁰

V okamžiku vzniku čítal 442nd Regimental Combat Team zhruba 4 tisíce japonských Američanů – většina jich pocházela z Havaje, necelá tisícovka z internačních táborů na pevnině. Po výcviku v Camp Shelby, Mississippi byli vysláni na evropské bojiště. Konkrétně se zúčastnili vylovení v Salernu a následně postupovali Itálií, Francií a Německem. Později došlo ke spojení RCT a dříve zmiňovaného 100th Infantry Battalionu,

⁴⁸ „The Japanese American Experience During World War II and Its Legacy“, Japanese American Veterans Association.

⁴⁹ „Japanese Americans in military during World War II“, Densho Encyclopedia.

⁵⁰ National Park Service, *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*, 46.

který se ocitl na evropském bojišti dříve, neboť byl již vycvičen. Celkem řadami RCT prošlo zhruba 10 tisíc Nisei, z nichž asi 650 zahynulo. RCT byl nejvíce vyznamenávanou jednotkou své velikosti a své doby. Zároveň RCT disponoval jedinečným záznamem, kdy za celou dobu bojových operací nebyl zaznamenán jediný případ dezerce.⁵¹ Tento fakt opět podporuje výše zmíněná tvrzení, že japonští Američané byli loajální.

Další zhruba 4 tisíce japonských Američanů sloužily ve Vojenské zpravodajské službě (Military Intelligence Service). Díky jejich jazykovým znalostem byli nasazeni primárně v Pacifiku a jejich úkolem byla překladatelská a tlumočnická činnost, odposlouchávání nepřátelské komunikace a například i vyjednávání se zajatci. Někteří z nich byli „propůjčeni“ i do spojeneckých jednotek Australanů a Britů. Díky neúnavné práci Nisei bylo ušetřeno mnoho materiálních i lidských zdrojů.⁵²

V polovině roku 1943 byl povolen vstup do armády i ženám. Řada dalších japonských Američanů se zapojovala do válečného snažení na domácí frontě a ne přímo v bojových operacích. Celkem za dobu druhé světové války přispělo k válečnému úsilí různými způsoby zhruba 33 tisíc japonských Američanů, z nichž asi 800 během služby položilo svůj život.⁵³

5. Komparace s dopady na německé přistěhovalce

Pro lepší pochopení dopadů Pearl Harboru, respektive vstupu USA do druhé světové války, na japonské Američany je užitečné komparovat tyto dopady s dopady na jiné skupiny přistěhovalců. Jak je již zmíněno v první kapitole, vzhledem ke kontextu druhé světové války nebyli japonští Američané jedinou „znepřátelenou“ skupinou přistěhovalců v USA. Daleko početnější byli přistěhovalci z Německa a Itálie. Proto se nabízí otázka, jakým způsobem byly tyto skupiny ovlivněny vstupem USA do války. Odpověď na tuto otázku pomůže lépe ilustrovat, proč byli japonští Američané jedinou skupinou, která byla plošně internována. Pro potřeby následující komparace byla zvolena primárně skupina německých přistěhovalců a osob s německým původem, která byla v kontextu války i v kontextu veřejné diskuze v USA více signifikantní, přestože byla

⁵¹ „The Japanese American Experience During World War II and Its Legacy“, Japanese American Veterans Association.

⁵² Ibid.

⁵³ „Japanese Americans in military during World War II“, Densho Encyclopedia.

početně slabší než skupina italských přistěhovalců.

V roce 1940 žilo v USA téměř 1,25 milionů osob narozených v Německu. Pokud bychom přičetli ještě potomky rodičů, kteří pocházeli z Německa, dostali bychom se na počet pěti milionů. Takovýto počet stavěl německé přistěhovalce a jejich potomky do srovnatelné situace s japonskými Američany na Havaji, kdy jejich potenciální plošná internace narážela na ty stejné překážky. Byla by nesmírně logisticky náročná (realisticky spíše nemožná), měla by široké ekonomické důsledky a nebyla by tak „společensky schůdná“ vzhledem k tomu, jak byli němečtí přistěhovalci a zejména pak jejich potomci asimilováni do společnosti (na rozdíl od relativně uzavřených japonských komunit na západním pobřeží). Navíc by mohla být považována za nemorální vzhledem k tomu, že někteří němečtí přistěhovalci utíkali před nacisty (jednalo se o push faktor migrace).⁵⁴ Toto tvrzení však neplatí o japonských Američanech, kteří dobrovolně emigrovali především kvůli pull faktoru v podobě lepších ekonomických příležitostí v USA. K tomu také lze přičíst fakt, že Japonsko otevřeně a přímo napadlo USA, zatímco Německo tak neučinilo (pouze nepřímo formou ponorkové války v Atlantiku). Celkově tedy bylo jisté míry morálnější postihovat za svůj původ japonské přistěhovalce než německé přistěhovalce, byť toto hodnocení může být značně subjektivní.

Dalším aspektem, který vedl k tomu, že němečtí přistěhovalci nebyli plošně internováni, bylo jejich rozdílné vnímání americkou společností v porovnání s japonskými Američany. Ve společnosti nepanovaly obavy, strach, xenofobní tendence či předsudky zdaleka v takové míře, jako tomu bylo v případě japonských Američanů. Následkem toho neexistoval účinný a organizovaný tlak na federální orgány v otázce internace německých Američanů. Tento tlak naopak existoval a hrál stěžejní roli v otázce internace japonských Američanů. Internace německých Američanů byla i přesto na úrovni Ministerstva války v omezené míře zvažována, ale právě pro mizivou podporu veřejnosti bylo zřejmé, že by ji prezident Roosevelt neschválil. Stejně tak v Kongresu by takovýto plán nenalezl potřebou podporu. Federální orgány nedisponovaly podrobnými zpravodajskými informacemi o potenciálních hrozbách ze strany německých či italských přistěhovalců, jelikož jim nebyla věnována taková pozornost jako japonským Američanům. Roosevelt se navíc o italských přistěhovalcích vyjádřil ve smyslu, že jsou jen „skupinou operních zpěváků“, což

⁵⁴ Commission on Wartime Relocation and Internment of Civilians, „German Americans“, v *Personal Justice Denied*, (University of Washington Press, 1997), 283-293.

implikuje, že z nich neměl takové obavy jako z japonských Američanů.⁵⁵

V neposlední řadě v této otázce mohl hrát roli i vývoj války v Evropě, kdy v době útoku na Pearl Harbor Německo již bojovalo se Sovětským svazem a mělo za sebou prohranou bitvu o Británii, která tak stála v cestě potenciální invazi přes Atlantik a potenciálnímu ohrožení USA. Na druhou stranu, stále probíhala intenzivní ponorková válka, často i v těsné blízkosti východního pobřeží a Mexického zálivu⁵⁶, při níž Američané do konce srpna 1942 ztratili 485 lodí o celkovém výtlačku téměř 2,6 milionu tun.⁵⁷ Mohla by se tedy nabízet otázka, zda ponorky nemohly získávat cenné informace skrze rádiovou komunikaci od vybraných členů německé komunity na pobřeží. S touto tezí přišel například americký historik Eliot Morison, který však neměl žádné hmatatelné důkazy k podpoře svého tvrzení. To ovšem nic nemění na faktu, že ve své době byla tato otázka relevantní.⁵⁸ Jiný zdroj navíc Morisonovo tvrzení podporuje, když tvrdí, že vybraní němečtí přistěhovalci pracující v loděnicích a přístavištích informovali německé ponorky čekající podél pobřeží Atlantiku o plánovaných trasách amerických plavidel.⁵⁹

V USA tak prokazatelně probíhaly špionážní a sabotážní akce německých špiónů, či špiónů a záškodníků rekrutovaných přímo z řad německých přistěhovalců již žijících v USA. Nejvýznamnější akcí tohoto typu byla operace Pastorius z června 1942, která obnášela vylovení dvou skupin německých přistěhovalců vycvičených v Německu, ale již dříve žijících v USA, za účelem provádění sabotážních aktivit v americkém válečném průmyslu. Tato operace byla sice odhalena a překažena, avšak k podobným sabotážním akcím došlo již dříve. Zmínit lze například sérii tří výbuchů v zařízeních válečné výroby, ke kterým došlo pouhý týden po výhře Roosevelta v již třetích prezidentských volbách.⁶⁰ Navíc také v USA operovala organizace German American Bund podporující nacismus, která stála například za shromážděním více než 20 tisíc lidí podporujících Hitlera a odsuzujících Rooseveltovu administrativu v lednu 1939.⁶¹

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že otázka internace německých přistěhovalců je velmi komplexní, a proto je obtížné na ni najít jednoznačnou odpověď. Z většiny

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Ibid.

⁵⁷ Eric T. Gundersen, „American Volksdeutsche“, *American Intelligence Journal* 33, č. 2 (2016): 75, <https://www.jstor.org/stable/26497091> (staženo 23. dubna 2023).

⁵⁸ Commission on Wartime Relocation and Internment of Civilians, „German Americans“, 283-293.

⁵⁹ Eric T. Gundersen, „American Volksdeutsche“, *American Intelligence Journal* 33, č. 2 (2016): 74, <https://www.jstor.org/stable/26497091> (staženo 23. dubna 2023).

⁶⁰ Ibid, 75.

⁶¹ Commission on Wartime Relocation and Internment of Civilians, „German Americans“, 283-293.

zmíněných důvodů je sice zjevné, proč k plošné internaci nedošlo, ale na druhou stranu, existuje i několik důvodů, na jejichž základě k ní dojít mohlo. Zvláště pak za předpokladu, že japonští Američané byli internováni, aniž by pro ně takovéto důvody platily. Japonští Američané nebyli shledáni vinnými z jediného činu sabotáže či špionáže po celou dobu trvání druhé světové války.⁶²

Nicméně i tak se ne všichni němečtí přistěhovalci internaci vyhnuli, jelikož ihned po útoku na Pearl Harbor došlo řádově ke stovkám případů jejich zadržení na základě Prezidentského prohlášení 2526 (Presidential Proclamation 2526), které je označilo za „nepřátelské cizince“ („alien enemies“).⁶³ Do 16. února 1942 bylo internováno téměř 1 400 německých přistěhovalců.⁶⁴ Nejednalo se však o plošně plánovaný proces jako v případě japonských Američanů a Výkonného nařízení 9066, byť tato možnost byla Ministerstvem války zvažována. Všichni podezřelí byli zatýkáni jednotlivě a procházeli procesem, při kterém se zjišťovala jejich loajalita ke Spojeným státům a úroveň bezpečnostního rizika, které představovali. Část ze zadržených přesvědčila porotu o své loajalitě a internaci se nakonec vyhnula.⁶⁵ To byl další z rozdílů v zacházení s japonskými a německými přistěhovalci – japonští Američané na západním pobřeží neměli možnost prokázat svou loajalitu a vyhnout se tak internaci.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala analýzou jednotlivých dopadů útoku na Pearl Harbor na japonské Američany v USA, přičemž došla k závěru, že nejvýraznějším dopadem byla plošná relokační a následná internace v internačních táborech. K tomuto hlavnímu zjištění práce vedla celá řada faktorů, které přímo i nepřímo souvisely s útokem na Pearl Harbor. Tyto faktory byly v rozebrány za účelem zjištění, jakým konkrétním způsobem přispěly k internaci. Lze mezi ně zařadit například americko-japonské vztahy před útokem, veřejné mínění americké společnosti o japonských Američanech či Výkonné nařízení 9066. Zároveň je potřeba zmínit, že internace se netýkala všech japonských

⁶² National Park Service, *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*, 3.

⁶³ „Presidential Proclamation 2526 — Alien Enemies — Germans“, German American Internee Coalition, naposledy upravené 25. ledna 2016, <https://gaic.info/presidential-proclamation-2526-alien-enemies-germans/> (staženo 23. dubna 2023).

⁶⁴ Commission on Wartime Relocation and Internment of Civilians, „German Americans“, 283-293.

⁶⁵ Ibid.

Američanů na území USA a proto byly v práci analyzovány dvě výjimky z internace – japonští Američané na Havaji a japonští Američané v armádě. V tomto ohledu došla práce k závěru, že k internaci japonských Američanů na Havaji nedošlo především z logistických a ekonomických důvodů. Služba japonských Američanů v armádě byla povolena až na počátku roku 1943 a měla řadu omezujících faktorů, které jsou v práci rozebrány. Pro dodání širšího kontextu dopadů Pearl Harboru na japonské Američany byla v práci využita komparace s dopady na německé Američany, která došla k závěru v podobě řady odlišností, které byly určující pro to, že u německých Američanů nedošlo k plošné internaci jako v případě japonských Američanů. Mezi tyto odlišnosti lze zařadit například odlišné vnímání těchto skupin americkou společností a zejména jejich počet a geografické rozmístění.

Následující odstavce se zabývají uzavřením internačních táborů a následným návratem japonských Američanů do běžného života, který s sebou přinesl řadu dalších dopadů, které lze označit za sekundární dopady útoku na Pearl Harbor a proto je, dle mého názoru, příhodné je v závěru této práce též zmínit. Zároveň je na úplném konci stručně rozebrán názorový obrat americké společnosti i federální vlády v otázce internace japonských Američanů, který naznačuje poučení se z této temné kapitoly amerických dějin.

S blížícím se americkým vítězstvím v Pacifiku bylo federální vládě zřejmé, že již nadále nebude možné zdůvodňovat internaci japonských Američanů "vojenskou nutností". Proto Ministerstvo války 2. ledna 1945 oznámilo zrušení výlučných zón na západním pobřeží a WRA začala okamžitě plánovat propouštění japonských Američanů z internačních táborů. Následkem toho byly do konce roku 1945 všechny internační tábory uzavřeny. Výjimkou byl pouze tábor Tule Lake, který byl v provozu až do března 1946.⁶⁶

Při návratu z internačních táborů se japonští Američané museli vypořádat především s ekonomickými potížemi. Při propouštění z internačních táborů jim však WRA poskytla pouze příspěvek 25 dolarů a proplacenou vlakovou jízdenku. Po návratu z táborů tedy ve většině případů museli tvrdě pracovat pro obnovení své předválečné životní úrovně, během čehož se museli vyrovnat například poválečným nedostatkem bydlení.⁶⁷ Návrat do běžného života byl obtížný a traumatizující zejména pro generaci Nisei, jejíž

⁶⁶ National Park Service, *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*, 56-57.

⁶⁷ Ibid.

příslušníci v mnoha případech již byli v předdůchodovém či důchodovém věku a přirozeně tak hůře snášeli změny. I proto docházelo v internačních táborech k občasným sebevraždám Nisei. Změnu k lepšímu přinesl až Walter–McCarran Act v roce 1952, který umožnil získání amerického občanství i členům generace Nisei, což jim přineslo lepší společenské postavení a s tím spojenou lepší životní úroveň. Pro některé z nich ale bylo již bohužel pozdě. Mnohem lépe zvládali návrat do běžného života příslušníci generací Nisei a Sansei, kteří byli mladší, flexibilnější a již disponovali americkým občanstvím.⁶⁸

Po propuštění z internačních táborů se japonští Američané zpočátku museli potýkat s doznívajícími protijaponskými náladami v americké společnosti. První vlna propuštěných se na západním pobřeží setkala s projevy odporu a měla velké potíže sehnat zaměstnání a ubytování. Někteří japonští Američané se proto uchýlili mimo západní pobřeží, například do Salt Lake City, Denveru či Chicaga. Jiní naopak žádné problémy s usídlením neměli a podporovali zbylé japonské Američany, aby také opustili internační tábory.⁶⁹ Dopady na japonské Američany po propuštění z internačních táborů tedy nelze generalizovat – velmi záleželo na jejich příslušnosti ke konkrétní generaci a na řadě dalších faktorů.

Pocity nepřátelství a nedůvěra vůči japonským Američanům postupně opadla. V poválečných letech je naopak společnost i federální vláda začaly respektovat. S odstupem času začalo být zřejmé, že internace byla impulzivním rozhodnutím učiněným bez relevantních důkazů a utvořeným na základě chybného vnímání japonských Američanů americkou společností i federální vládou. K této změně myšlení přispěl i širší společenský vývoj v USA v otázce občanských práv v 60. letech, v rámci něhož lze identifikovat i hnutí zvané „Redress Movement“, které se dožadovalo omluvy a finanční kompenzace za internaci japonských Američanů.⁷⁰

K vyslyšení požadavků tohoto hnutí došlo v roce 1980, kdy vznikla Commission on Wartime Internment and Relocation of Civilians, která ve své finální zprávě došla k závěru, že internace japonských Američanů nebyla „vojenskou nutností“, nýbrž byla dílem „rasových předsudků, válečné hysterie a selhání politického vedení“. Na základě tohoto zjištění prezident Ronald Reagan podepsal zákon Civil Liberties Act of 1988, který

⁶⁸ Sumida, „Review, Resolve and Redress of the Internment of Japanese Americans During World War II“, 91-92.

⁶⁹ National Park Service, *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*, 56-57.

⁷⁰ „Redress movement“, Densho Encyclopedia, naposledy upravené 24. srpna 2020, https://encyclopedia.densho.org/Redress_movement/ (staženo 28. dubna 2023).

uznal nespravedlnost internace, zahrnoval národní omluvu jejím obětem a přiznal jim finanční kompenzaci ve výši 20 tisíc dolarů na osobu.⁷¹

Summary

This bachelor's thesis analyzed the individual impacts of the Pearl Harbor attack on Japanese Americans in the U.S., concluding that the most significant impact was widespread relocation and subsequent internment in the internment camps. A number of factors directly and indirectly related to the attack on Pearl Harbor led to this main finding of the work. These factors were analyzed to determine how they contributed to internment in specific ways. These include, for example, American-Japanese relations before the attack, the public opinion of American society about Japanese Americans, or Executive Order 9066. At the same time, it should be mentioned that the internment did not apply to all Japanese Americans in the U.S., and therefore two exceptions to the internment were analyzed in the work - Japanese Americans in Hawaii and Japanese Americans in the military. In this regard, the work concluded that the internment of Japanese Americans in Hawaii did not occur primarily for logistical and economic reasons. Japanese American service in the military was not permitted until early 1943 and had a number of limiting factors that are discussed in the work. In order to provide a broader context of the effects of Pearl Harbor on Japanese Americans, the work used a comparison with the effects on German Americans, which came to a conclusion in the form of a number of differences that were decisive for the fact that there was no widespread internment of German Americans as in the case of Japanese Americans. These differences include, for example, the different perception of these groups by American society and especially their number and geographic distribution.

The following paragraphs deal with the closing of the internment camps and the subsequent return of Japanese Americans to ordinary life, which brought with it a number of other impacts that can be described as secondary impacts of the attack on Pearl Harbor and therefore, in my opinion, it is appropriate to also mention them at the end of this work. At the same time, at the very end, the turn of opinion of American society and the federal government on the question of the internment of Japanese Americans is briefly discussed, which suggests learning from this dark chapter of American history.

⁷¹ Ibid.

With the approaching American victory in the Pacific, it became clear to the federal government that it would no longer be possible to justify the internment of Japanese Americans as "military necessity". Therefore, on January 2, 1945, the War Department announced the abolition of the West Coast Exclusion Zones and the WRA immediately began planning the release of Japanese Americans from internment camps. As a result, all internment camps were closed by the end of 1945. The only exception was the Tule Lake camp, which was in operation until March 1946.

When returning from the internment camps, Japanese Americans had to deal primarily with economic difficulties. When released from the internment camps, the WRA only provided them with an allowance of \$25 and a reimbursed train ticket. After returning from the camps, in most cases they had to work hard to restore their pre-war standard of living, during which they had to cope with, for example, the post-war lack of housing. The return to ordinary life was difficult and traumatic, especially for the Nisei generation, whose members in many cases were already at pre-retirement or retirement age and naturally thus less able to tolerate changes. This is also why there were occasional Nisei suicides in the internment camps. A change for the better was brought about by the Walter–McCarran Act in 1952, which made it possible for members of the Nisei generation to acquire American citizenship, which brought them a better social status and a better standard of living. Unfortunately, it was already too late for some of them. Members of the Nisei and Sansei generations, who were younger, more flexible, and already had American citizenship, handled the return to ordinary life much better.

After their release from the internment camps, Japanese Americans initially had to contend with fading anti-Japanese sentiment in American society. The first wave of released met with resistance on the West Coast and had great difficulty finding employment and housing. Some Japanese Americans therefore took refuge outside the West Coast, for example to Salt Lake City, Denver or Chicago. Others, on the other hand, had no problems with settlement and encouraged the remaining Japanese Americans to leave the internment camps as well. Thus, the effects on Japanese Americans after release from internment camps cannot be generalized—it depended greatly on their particular generation and on a number of other factors.

Feelings of hostility and mistrust towards Japanese Americans gradually subsided. In the post-war years, on the other hand, society and the federal government began to

respect them. Over time, it became clear that the internment was an impulsive decision made without relevant evidence and formed based on a misperception of Japanese Americans by both American society and the federal government. This change in thinking was also contributed to by the wider social development in the U.S. regarding the issue of civil rights in the 1960s, within which one can also identify the movement called the "Redress Movement", which demanded an apology and financial compensation for the internment of Japanese Americans.

The demands of this movement were heard in 1980, when the Commission on Wartime Internment and Relocation of Civilians was established. In its final report, this commission concluded that the internment of Japanese Americans was not a "military necessity" but rather the work of "racial prejudice, wartime hysteria, and a failure of political leadership." Based on this finding, President Ronald Reagan signed the Civil Liberties Act of 1988, which recognized the injustice of internment, included a national apology to its victims, and granted them financial compensation of \$20,000 per person.

Použitá literatura

California Historical Society. „Public proclamation No. 4, March 27, 1942“. <https://digitallibrary.californiahistoricalsociety.org/object/18959> (staženo 16. března 2023).

Commission on Wartime Relocation and Internment of Civilians. „German Americans“. V *Personal Justice Denied*. University of Washington Press, 1997, 283-293.

Densho Encyclopedia. „Japanese Americans in military during World War II“. Naposledy upravené 26. ledna 2023.

https://encyclopedia.densho.org/Japanese_Americans_in_military_during_World_War_II (staženo 6. dubna 2023).

Densho Encyclopedia. „Redress movement“. Naposledy upravené 24. srpna 2020. https://encyclopedia.densho.org/Redress_movement/ (staženo 28. dubna 2023).

Densho Encyclopedia. „Varsity Victory Volunteers“. Naposledy upravené 29. prosince 2021. https://encyclopedia.densho.org/Varsity_Victory_Volunteers/ (staženo 7. dubna 2023).

Densho Encyclopedia. „War Relocation Authority“. Naposledy upravené 6. května 2015. https://encyclopedia.densho.org/War_Relocation_Authority/ (staženo 17. března 2023).

Densho Encyclopedia. „Wartime Civil Control Administration“. Naposledy upravené 8. října 2020. https://encyclopedia.densho.org/Wartime_Civil_Control_Administration/ (staženo 17. března 2023).

Encyclopedia Britannica. „Japanese American internment“. Naposledy upravené 3. června 2021. <https://www.britannica.com/event/Japanese-American-internment> (staženo 2. srpna 2021).

Encyclopedia Britannica. „Pearl Harbor attack“. Naposledy upravené 30. listopadu 2020. <https://www.britannica.com/event/Pearl-Harbor-attack> (staženo 12. dubna 2021).

Gallup. „Gallup Vault: A Country Unified After Pearl Harbor“. Naposledy upravené 5. prosince 2016. <https://news.gallup.com/vault/199049/gallup-vault-country-unified-pearl-harbor.aspx> (staženo 18. dubna 2023).

Gallup. „Gallup Vault: WWII-Era Support for Japanese Internment“. Naposledy upravené 31. srpna 2016. <https://news.gallup.com/vault/195257/gallup-vault-wwii-era-support-japanese-internment.aspx> (staženo 18. dubna 2023).

Gallup. „Public Found Taking Realistic Attitude on Japanese-American Relations“. <https://news.gallup.com/vault/199052/post-pearl-harbor-trends.aspx> (staženo 18. dubna 2023).

German American Internee Coalition. „Presidential Proclamation 2526 — Alien Enemies — Germans“. Naposledy upravené 25. ledna 2016. <https://gaic.info/presidential-proclamation-2526-alien-enemies-germans/> (staženo 23. dubna 2023).

Gundersen, Eric T. „American Volksdeutsche“. *American Intelligence Journal* 33, č. 2 (2016): 68-77, <https://www.jstor.org/stable/26497091> (staženo 23. dubna 2023).

Harmelen, Jonathan van. „Hung Wai Ching: The Founding of the Varsity Victory Volunteers and relations between Chinese and Japanese Americans“. *NikkeiWest*, <https://nikkeiwest.com/hung-wai-ching-the-founding-of-the-varsity-victory-volunteers-and-relations-between-chinese-and-japanese-americans/> (staženo 10. dubna 2023).

Japanese American Veterans Association. „The Japanese American Experience During World War II and Its Legacy“. <https://java.wildapricot.org/Nisei-Legacy> (staženo 6. dubna 2023).

Marshall, Sumida a Paul Nagano. „Review, Resolve and Redress of the Internment of Japanese Americans During World War II“. *American Baptist Quarterly* 13, č. 1 (1994): 79-108.

National Archives. „Executive Order 9066: Resulting in Japanese-American Incarceration (1942)“. Naposledy upravené 24. ledna 2022. <https://www.archives.gov/milestone-documents/executive-order-9066> (staženo 14. dubna 2022).

National Park Service a U. S. Department of the Interior. *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*. CreateSpace Independent Publishing Platform, 2014.

Robinson, Greg. *By Order of the President: FDR and the Internment of Japanese Americans*. Cambridge: Harvard University Press, 2001.

Shirley, Craig a Scott Mauer. „The attack on Pearl Harbor united Americans like no other event in our history“. *The Washington Post*, 7. prosince 2016, <https://www.washingtonpost.com/posteverything/wp/2016/12/07/the-attack-on-pearl-harbor-united-americans-like-no-other-event-in-our-history/> (staženo 12. dubna 2021).

United States Census Bureau. „Historical Population Density Data (1910-2020)“. Naposledy upravené 26. dubna 2021. <https://www.census.gov/data/tables/time-series/dec/density-data-text.html> (staženo 20. března 2023).

United States Holocaust Memorial Museum. „Public Opinion Poll on Japanese Internment“. <https://exhibitions.ushmm.org/americans-and-the-holocaust/main/us-public-opinion-on-japanese-internment-1942> (staženo 18. dubna 2023).

University of Washington. „Western Defense Command Public Proclamation No. 1 establishing military zones where Japanese residents are no longer allowed, March 2, 1942“. <https://digitalcollections.lib.washington.edu/digital/collection/pioneerlife/id/15297> (staženo 14. března 2023).

Yamaguchi, Precious. *Experiences of Japanese American Women During and After World War II: Living in Internment Camps and Rebuilding Life Afterwards*. Lanham, Maryland: Lexington Books, 2014.

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
Jméno:	Vojtěch Kaiser
E-mail:	vojtech.kaiser@seznam.cz
Studijní obor:	Mezinárodní teritoriální studia
Semestr a školní rok zahájení práce:	LS AK 2021/2022
Semestr a školní rok ukončení práce:	LS AK 2022/2023
Vedoucí bakalářského semináře:	doc. PhDr. Vít Smetana, Ph.D.
Vedoucí práce:	Mgr. Jiří Pondělíček, Ph.D.
Název práce:	Dopady útoku na Pearl Harbor na japonské Američany v USA
Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek):	Práce se zabývá dopady japonského útoku na Pearl Harbor na japonské Američany žijící v USA v období druhé světové války. Cílem práce je analyzovat jednotlivé aspekty, které po útoku na Pearl Harbor vedly až k plošné internaci japonských Američanů. Těmito aspekty jsou americko-japonské vztahy před Pearl Harbor, veřejné mínění americké společnosti ohledně japonských Američanů a jejich internace, Výkonné nařízení č. 9066 a s ním spojené procesy. V neposlední řadě se práce zabývá také výjimkami z internace v podobě japonských Američanů na Havaji a jejich službě v armádě. Pro lepší porozumění dopadům na japonské Američany jsou tyto dopady v závěru práce komparovány s dopady na německé Američany.
Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek):	Téma práce bylo několikrát zúženo, aby bylo možné se mu věnovat více dopodrobna. Původním tématem práce byly obecné dopady vstupu USA do druhé světové války na americkou společnost. Posléze byly zvoleny dvě konkrétní demografické skupiny, na kterých měly být analyzovány tyto dopady. Nakonec došlo k výběru pouze jedné demografické skupiny, která byla v kontextu války zasažena nejvíce. Touto skupinou jsou japonští Američané (Japanese Americans).
Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu):	Úvod 1) Historický kontext americko-japonských vztahů 2) Američané japonského původu v USA 3) Relokace do internačních táborů 4) Výjimky v internaci japonských Američanů 5) Komparace s dopady na německé přistěhovalce Závěr
Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů):	Commission on Wartime Relocation and Internment of Civilians. „German Americans“. V Personal Justice Denied. University of Washington Press, 1997, 283-293. Densho Encyclopedia. „Japanese Americans in military during World War II“. Naposledy upravené 26. ledna 2023. https://encyclopedia.densho.org/Japanese_Americans_in_military_during_World_War_II (staženo 6. dubna 2023).

Japanese American Veterans Association. „The Japanese American Experience During World War II and Its Legacy“. <https://java.wildapricot.org/Nisei-Legacy> (staženo 6. dubna 2023).

Marshall, Sumida a Paul Nagano. „Review, Resolve and Redress of the Internment of Japanese Americans During World War II“. *American Baptist Quarterly* 13, č. 1 (1994): 79-108.

National Archives. „Executive Order 9066: Resulting in Japanese-American Incarceration (1942)“. Naposledy upravené 24. ledna 2022. <https://www.archives.gov/milestone-documents/executive-order-9066> (staženo 14 dubna 2022).

National Park Service a U. S. Department of the Interior. *Japanese Americans in World War II: A National Historic Landmarks Theme Study*. CreateSpace Independent Publishing Platform, 2014.

Robinson, Greg. *By Order of the President: FDR and the Internment of Japanese Americans*. Cambridge: Harvard University Press, 2001.

Shirley, Craig a Scott Mauer. „The attack on Pearl Harbor united Americans like no other event in our history“. *The Washington Post*, 7. prosince 2016, <https://www.washingtonpost.com/posteverything/wp/2016/12/07/the-attack-on-pearl-harbor-united-americans-like-no-other-event-in-our-history/> (staženo 12. dubna 2021).

Podpis studenta a datum

Vojtěch Kaiser 2. května 2023

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		